

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
EVGENIJE TANČEVA
přednesené dne 17. prosince 2020¹

Věc C-128/19

**Azienda Sanitaria Provinciale di Catania
proti
Assessorato della Salute della Regione Siciliana,
vedlejší účastník:
AU**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud, Itálie)]

„Státní podpory – Pojmy ‚existující podpora‘ a ‚nová podpora‘ – Nařízení (EU) č. 702/2014 – Podpora na náklady na prevenci, tlumení a eradikaci chorob zvířat a na náhradu škody způsobené těmito chorobami – Nařízení (EU) č. 1408/2013 – Podpora *de minimis*“

1. Spor v projednávané věci vznikl z legislativního opatření přijatého v roce 1989 regionem Sicílie, které upravovalo vyplácení náhrady vlastníkům zvířat poražených z důvodu nákazy jistými chorobami. V průběhu let byla tato náhrada vyplacena několikrát na základě právních předpisů přijatých regionem Sicílie. AU, sicilský chovatel, se domáhal vyplacení této náhrady u vnitrostátních soudů na základě regionálního zákona z roku 2005, nejnovějšího opatření, na jehož základě byla tato náhrada financována. Otázka, kterou se má Soudní dvůr zabývat je ta, zda tato náhrada představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU a pokud ano, zda byla provedena v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU.
2. Problém spočívá v tom, že zatímco původní právní úprava z roku 1989 a několik zákonů upravujících financování bylo předmětem rozhodnutí o schválení vydaného Komisí, v případě zákona z roku 2005 tomu tak nebylo. Vystává tedy otázka, zda se na posledně uvedený zákon vztahuje schválení Komise ve vztahu k dřívější právní úpravě financování.
3. Projednávaná věc tedy poskytuje Soudnímu dvoru příležitost nabídnout určitá vodítka ohledně pojmů „nová podpora“, která musí být jako taková před svým provedením oznámena Komisí, a „existující podpora“, která tomuto požadavku nepodléhá, a to buď proto, že již schválena byla, nebo (mimo jiné) proto, že jen do určité míry mění podporu již schválenou.

¹ – Původní jazyk: angličtina.

I. Právní rámec

A. Unijní právo

4. Článek 1 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU]², stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

[...]

b) ‚existující podporou‘:

[...]

ii) schválená podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivé podpory schválené Komisí nebo Radou,

[...]

c) ‚novou podporou‘ každá podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivou podporu, která není existující podporou, včetně změn existující podpory;

[...]“

B. Italské právo

5. Článek 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989³ stanoví:

„1. Za účelem sanace chovů skotu nakažených tuberkulózou, brucelózou a leukózou, jakož i chovů koz a ovcí nakažených brucelózou, v souladu se zákony č. 615 ze dne 9. června 1964, č. 33 ze dne 23. ledna 1968 a č. 34 ze dne 23. ledna 1968, ve znění pozdějších změn a doplňků, bude vlastníkům skotu poraženého či utraceného z důvodu nákazy tuberkulózou, brucelózou a leukózou, jakož i vlastníkům koz a ovcí poražených či utracených z důvodu nákazy brucelózou přiznána náhrada nad rámec náhrady stanovené v platných vnitrostátních právních předpisech, a to ve výši uvedené v tabulce připojené k tomuto zákonu.

[...]

4. Za stejným účelem, jako jsou účely uvedené v předchozích odstavcích, a za účelem usnadnění provádění sanačních opatření v chovech skotu bude nad rámec náhrady stanovené v platných vnitrostátních právních předpisech vyplacena náhrada ve výši 2 000 ITL veterinářům vykonávajícím činnost jako svobodné povolání oprávněným vykonávat činnosti uvedené v ministerských vyhláškách ze dne 1. června 1968 a 3. června 1968 za každý prohlédnutý kus skotu. V žádném případě nesmí celková náhrada překročit částku 3 000 ITL.

2 – Úř. věst. 1999, L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339.

3 – Legge Regione Sicilia 5 giugno 1989, n. 12 – Interventi per favorire il risanamento e il reintegro degli allevamenti zootecnici colpiti dalla tubercolosi, dalla brucellosi e da altre malattie infettive e diffusive e contributi alle associazioni degli allevatori (regionální zákon Sicílie č. 12 ze dne 5. června 1989, který upravuje zásahy na podporu asanace a obnovy chovů živočišné výroby postižených tuberkulózou, brucelózou a jinými infekčními a nakažlivými onemocněními a příspěvky chovatelským sdružením, dále jen „regionální zákon Sicílie č. 12/1989“).

5. Pro účely tohoto článku se schvalují výdaje ve výši 7 miliard ITL pro stávající rozpočtový rok a 6 miliard ITL pro každý z rozpočtových roků 1990 a 1991.“

6. Článek 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005⁴ stanoví:

„K dosažení cílů uvedených v článku 1 [regionálního zákona Sicílie č. 12/1989], ve smyslu a v souladu s článkem 134 regionálního zákona Sicílie č. 32 ze dne 23. prosince 2000, jsou povoleny výdaje ve výši 20 000 000 eur na úhradu částek, které má místní veřejnoprávní zdravotnický subjekt na Sicílii zaplatit vlastníkům zvířat poražených z důvodu infekčních chorob v období let 2000 až 2006, jakož i na náhradu za stejné období veterinářům vykonávajícím činnost jako svobodné povolání zapojených do sanační činnosti. Pro účely tohoto odstavce jsou v rozpočtovém roce 2005 povoleny výdaje ve výši 10 000 000 eur [UPB (rozpočtová kapitola) 10.3.1.3.2, kapitola 417702]. Pro následující rozpočtové roky se povolené výdaje stanoví podle čl. 3 odst. 2 písm. i) regionálního zákona č. 10 ze dne 27. dubna 1999, ve znění pozdějších změn a doplňků.“

II. Skutkové okolnosti sporu v původním řízení a předběžné otázky

7. Chovatel AU se domáhal zaplacení náhrady, která byla původně stanovena článkem 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989 a následně čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 ve prospěch hospodářských subjektů v odvětví živočišné výroby, kteří byli nuceni porazit zvířata nakažená brucelózou.

8. AU podal u Giudice unico del Tribunale di Catania (samosoudce okresního soudu v Katánii, Itálie) návrh na vydání platebního rozkazu proti Azienda Sanitaria Provinciale di Catania (dále jen „ASPC“) na zaplacení částky 11 930,08 eura jako náhrady za porážku zvířat nakažených infekčními chorobami. Platebním rozkazem č. 81/08 Giudice unico del Tribunale di Catania (samosoudce okresního soudu v Katánii) tomuto návrhu vyhověl.

9. Dne 21. dubna 2008 podal ASPC u Giudice unico del Tribunale di Catania (samosoudce okresního soudu v Katánii) odpor proti platebnímu rozkazu č. 81/08. Rozsudkem č. 2141/2011 ze dne 3./8. června 2011 Giudice unico del Tribunale di Catania (samosoudce okresního soudu v Katánii) odporu vyhověl a platební rozkaz č. 81/08 zrušil.

10. Dne 23. července 2012 podal AU opravný prostředek ke Corte d'appello di Catania (odvolací soud v Katánii, Itálie), kterým se domáhal zrušení rozsudku č. 2141/2011. Rozsudkem č. 1469/2013 ze dne 24. července 2013 Corte d'appello di Catania (odvolací soud v Katánii) opravnému prostředku vyhověl a změnil rozsudek č. 2141/2011 tak, že se odpor ASPC proti platebnímu rozkazu č. 81/08 zamítá.

11. ASPC u Corte d'appello di Catania (odvolací soud v Katánii) zejména tvrdil, že náhrada stanovená v čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 představuje státní podporu, která nemůže být provedena dříve, než ji Komise prohlásí za slučitelnou s vnitřním trhem, což Komise neučinila. Corte d'appello di Catania (odvolací soud v Katánii) tento argument odmítl z důvodu, že zaprvé Komise v rozhodnutí ze dne 11. prosince 2002⁵ posuzovala, zda jsou regionální zákony, na základě kterých bylo až do roku 1997 financováno opatření upravené hmotněprávní normou zakotvenou v článku 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989, slučitelné s vnitřním trhem, přičemž se jednalo o článek 11

4 – Legge Regione Sicilia 22 dicembre 2005, n. 19 – Misure finanziarie urgenti e variazioni al bilancio della Regione per l'esercizio finanziario 2005. Disposizioni varie (regionální zákon Sicílie č. 19 ze dne 22. prosince 2005, který stanoví naléhavá opatření upravující financování a mění rozpočet regionu pro rozpočtový rok 2005. Různá ustanovení, dále jen „regionální zákon Sicílie č. 19/2005“).

5 – Rozhodnutí Komise ze dne 11. prosince 2002 o státních podporách NN 37/98 (ex N 808/97) a NN 138/02 – Itálie (Sicílie) – podpora z důvodu nákaz zvířat: článek 11 regionálního zákona č. 40/1997 „Změny účetní rozvahy regionu a účetní rozvahy Státního lesního úřadu pro rozpočtový rok 1997 – Novelizace článku 49 regionálního zákona č. 30 ze dne 7. srpna 1997“ (podpora NN 37/98) a článek 7 regionálního zákona Sicílie č. 22/1999 „Nouzová opatření pro odvětví zemědělství“ (podpora N 138/02) [C(2002) 4786] (dále jen „rozhodnutí z roku 2002“).

regionálního zákona Sicílie č. 40/1997⁶ a článek 7 regionálního zákona Sicílie č. 22/1999⁷; a že zadruhé zjištění Komise učiněné v tomto rozhodnutí, podle kterého jsou takové regionální zákony s vnitřním trhem slučitelné, se vztahuje i na čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005, na základě kterého bylo taktéž financováno opatření stanovené v článku 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989.

12. Dne 7. března 2014 podal ASPC proti rozsudku Corte d'appello di Catania (odvolací soud v Katánii) kasační opravný prostředek ke Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud, Itálie).

13. Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud) se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Představuje ustanovení čl. 25 odst. 16 [regionálního zákona Sicílie č. 19/2005] v části, kde stanoví, že „k dosažení cílů uvedených v článku 1 [regionálního zákona Sicílie č. 12/1989], ve smyslu a v souladu s článkem 134 regionálního zákona Sicílie č. 32 ze dne 23. prosince 2000, jsou povoleny výdaje ve výši 20 000 000 eur na úhradu částek, které má místní veřejnoprávní zdravotnický subjekt na Sicílii zaplatit vlastníkům zvířat poražených z důvodu infekčních a nakažlivých onemocnění v období let 2000 až 2006, jakož i na náhradu za stejné období veterinářům vykonávajícím činnost jako svobodné povolání zapojených do sanační činnosti. Pro účely tohoto odstavce jsou v rozpočtovém roce 2005 povoleny výdaje ve výši 10 000 000 eur [UPB (rozpočtová kapitola) 10.3.1.3.2, kapitola 417702]. Pro následující rozpočtové roky se stanoví podle čl. 3 odst. 2 písm. i) regionálního zákona Sicílie č. 10 ze dne 27. dubna 1999, ve znění pozdějších změn a doplňků, státní podporu ve smyslu [článků 107 a 108 SFEU], jakož i „pokynů Společenství ke státní podpoře v odvětví zemědělství“⁸, která tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určité výroby, narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž?
- 2) Může být i v případě, že ustanovení obsažené v čl. 25 odst. 16 [regionálního zákona Sicílie č. 19/2005] v části, kde stanoví, že „k dosažení cílů uvedených v článku 1 [regionálního zákona Sicílie č. 12/1989], ve smyslu a v souladu s článkem 134 regionálního zákona Sicílie č. 32 ze dne 23. prosince 2000, jsou povoleny výdaje ve výši 20 000 000 eur na úhradu částek, které má místní veřejnoprávní zdravotnický subjekt na Sicílii zaplatit vlastníkům zvířat poražených z důvodu infekčních a nakažlivých onemocnění v období let 2000 až 2006, jakož i na náhradu za stejné období veterinářům vykonávajícím činnost jako svobodné povolání zapojených do sanační činnosti. Pro účely tohoto odstavce jsou v rozpočtovém roce 2005 povoleny výdaje ve výši 10 000 000 eur [UPB (rozpočtová kapitola) 10.3.1.3.2, kapitola 417702]. Pro následující rozpočtové roky se stanoví podle čl. 3 odst. 2 písm. i) regionálního zákona Sicílie č. 10 ze dne 27. dubna 1999 ve znění pozdějších změn a doplňků, v zásadě může představovat státní podporu, která tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určité výroby, narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž, shledána jeho slučitelnost s [články 107 a 108 SFEU] při zohlednění důvodů, které vedly [Komisi] v rámci [rozhodnutí z roku 2002] k závěru, za podmínek stanovených v [pokynech Společenství ke státní podpoře v odvětví zemědělství], že obdobná ustanovení obsažená v článku 11 regionálního zákona Sicílie 40/1997 a článku 7 regionálního zákona 22/1999 jsou slučitelná s [články 107 a 108 SFEU]?“

6 – Legge Regione Sicilia 7 novembre 1997, n. 40 – Variazioni al bilancio della Regione ed al bilancio dell'Azienda delle foreste demaniali della regione siciliana per l'anno finanziario 1997 – Assestamento. Modifica dell'articolo 49 della legge regionale 7 agosto 1997, n. 30 (regionální zákon Sicílie č. 40 ze dne 7. listopadu 1997, kterým se mění regionální rozpočet a rozpočet Regionální agentury Sicílie pro veřejné lesy pro rozpočtový rok 1997 – Novelizace článku 49 regionálního zákona č. 30 ze dne 7. srpna 1997, dále jen „regionální zákon Sicílie č. 40/1997“).

7 – Legge Regione Sicilia 28 settembre 1999, n. 22 – Interventi urgenti per il settore agricolo (regionální zákon Sicílie č. 22 ze dne 28. září 1999, který upravuje nouzová opatření v odvětví zemědělství, dále jen „regionální zákon Sicílie č. 22/1999“).

8 – [Úř. věst. 2000, C 232, s. 17].

14. Vyjádření předložily ASPC, Italská republika a Evropská komise. Z důvodu pandemie covidu-19 bylo jednání naplánované na 30. dubna 2020 zrušeno. Místo toho byly otázky k ústnímu zodpovězení, zaslané zúčastněným stranám před konáním jednání, přeměněny na otázky k písemnému zodpovězení určené zúčastněným uvedeným v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie. Navíc v rámci organizačních procesních opatření stanovených v čl. 62 odst. 1 jednacího řádu byla Italská republika vyzvána, aby odpověděla na dodatečné otázky. ASPC, Italská republika a Komise odpověděly na tyto otázky ve lhůtách stanovených Soudním dvorem.

III. Analýza

15. Podstatou první otázky předkládajícího soudu položené Soudnímu dvoru je, zda náhrada podle článku 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989 přiznaná vlastníkům zvířat poražených z důvodu nákazy jistými infekčními chorobami (dále jen „dotčená náhrada“) a financovaná na základě čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

16. Druhou otázkou se předkládající soud táže, zda v případě kladné odpovědi na první otázku musí být čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 považován za slučitelný „s [články 107 a 108 SFEU] při zohlednění důvodů, které vedly [Komisi] v rámci [rozhodnutí z roku 2002] k závěru [...], že obdobná ustanovení obsažená v článku 11 regionálního zákona Sicílie č. 40/1997 a článku 7 regionálního zákona Sicílie č. 22/1999 jsou slučitelná s [články 107 a 108 SFEU]“⁹.

17. Na žádost Soudního dvora omezím rozsah tohoto stanoviska na posouzení druhé předběžné otázky. Budu tedy vycházet z předpokladu, že dotčená náhrada představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

A. K pravomoci Soudního dvora odpovědět na druhou předběžnou otázku

18. Komise tvrdí, že druhá předběžná otázka je nepřípustná, jelikož Soudní dvůr nemá pravomoc rozhodovat o slučitelnosti opatření podpory s vnitřním trhem.

19. Mám za to, že Soudní dvůr pravomoc k zodpovězení druhé otázky má.

20. Je pravda, že podle ustálené judikatury Soudní dvůr nemůže rozhodovat o slučitelnosti státní podpory nebo režimu podpor s vnitřním trhem, jelikož posouzení této slučitelnosti spadá do výlučné pravomoci Komise, jejíž jednání podléhá přezkumu unijních soudů¹⁰.

21. Já jsem však toho názoru, že svou druhou otázkou, jak je citována v bodě 16 výše, se předkládající soud Soudního dvora netáže na slučitelnost dotčené náhrady s vnitřním trhem. Zdůrazňuji, že sám předkládající soud v předkládacím rozhodnutí konstatuje, že „vnitrostátnímu soudu nepřísluší rozhodovat o slučitelnosti [dotčené náhrady] s vnitřním trhem, jelikož toto posouzení [...] spadá do výlučné pravomoci Komise“.

9 – Uvádím, že na základě čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005, jehož soulad s články 107 a 108 SFEU je předmětem první a druhé předběžné otázky, je financována nejen dotčená náhrada, ale i náhrada veterinářům vykonávajícím činnost jako svobodné povolání zapojeným do sanační činnosti, která je upravena v článku 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989. Spor v původním řízení se však týká pouze dotčené náhrady, která údajně, dle jeho vlastního tvrzení, náleží AU. Netýká se placení náhrady veterinářům vykonávajícím činnost jako svobodné povolání. Slučitelnost čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 s články 107 a 108 SFEU tak budu posuzovat pouze v rozsahu, v jakém se týká vyplacení dotčené náhrady AU.

10 – Rozsudky ze dne 10. června 2010, Fallimento Traghetti del Mediterraneo (C-140/09, EU:C:2010:335, bod 22); ze dne 16. července 2015, BVVG (C-39/14, EU:C:2015:470, bod 19) a ze dne 19. prosince 2019, Arriva Italia a další (C-385/18, EU:C:2019:1121, bod 83).

22. S ohledem na odkaz na rozhodnutí z roku 2002, zmíněný v druhé otázce, se domnívám, že podstatou otázky předkládajícího soudu je spíše to, zda se na čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 vztahuje rozhodnutí z roku 2002, což by mělo za následek, že toto opatření nemuselo být ještě před provedením oznámeno Komisi a Komisí schváleno.

23. V tomto ohledu uvádím, že v kontextu systému kontroly státní podpory jsou zavedeny různé postupy podle toho, zda se jedná o „existující“ podporu – což, jak bude vysvětleno dále, by platilo pro dotčenou náhradu, pokud by se mělo za to, že se na ni vztahuje rozhodnutí z roku 2002 – nebo o podporu „novou“. Zatímco nové podpory musí být v souladu s čl. 108 odst. 3 SFEU předem oznámeny Komisi a nemohou být provedeny před tím, než je řízení ukončeno vydáním konečného rozhodnutí, mohou být existující podpory v souladu s čl. 108 odst. 1 SFEU právoplatně provedeny, pokud Komise nekonstatovala jejich neslučitelnost. Na rozdíl od nové podpory tedy není stanoven žádný požadavek na oznámení existující podpory Komisi¹¹.

24. Na základě shora uvedeného se tedy domnívám, že podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda vzhledem k tomu, že obdobná ustanovení byla schválena dříve rozhodnutím z roku 2002, představuje čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 existující podporu ve smyslu čl. 1 písm. b) nařízení č. 659/1999.

25. Na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, Soudní dvůr může podle judikatury poskytnout předkládajícímu soudu prvky výkladu unijního práva, které mu umožní určit, zda vnitrostátní opatření představuje stávající nebo novou státní podporu¹².

26. Z toho vyvozují, že Soudní dvůr má pravomoc na druhou předběžnou otázku odpovědět.

B. Analýza druhé předběžné otázky

27. Níže se budu nejprve zabývat otázkou, zda čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 představuje existující podporu, která jako taková nemusí být před provedením oznámena. Dále vzhledem k tomu, že podle mého názoru tomu tak není, ověřím, zda, jak tvrdí italská vláda, může být toto opatření přesto vyňato z oznamovací povinnosti uvedené v čl. 108 odst. 3 SFEU z důvodu, že se na něj vztahuje bloková výjimka stanovená nařízením Komise (EU) č. 702/2014¹³, nebo zda, jak tvrdí Komise, může být tato náhrada z této povinnosti vyňata z toho důvodu, že představuje podporu *de minimis* ve smyslu nařízení Komise (EU) č. 1408/2013¹⁴.

1. Představuje čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 existující podporu?

28. ASPC tvrdí, že čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 je neslučitelný s články 107 a 108 SFEU. Podle ASPC je důvodem následující: zaprvé toto opatření nebylo oznámeno Komisi; zadruhé v rozhodnutí z roku 2002 měla Komise za to, že obdobná opatření byla provedena v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU, a zatřetí, rozhodnutí z roku 2002 je pro vnitrostátní soudy závazné.

11 – Rozsudky ze dne 18. července 2013, P (C-6/12, EU:C:2013:525, bod 36); ze dne 19. března 2015, OTP Bank (C-672/13, EU:C:2015:185, bod 35); ze dne 26. října 2016, DEI v. Komise (C-590/14 P, EU:C:2016:797, bod 45); ze dne 27. června 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania (C-74/16, EU:C:2017:496, bod 86) a ze dne 20. září 2018, Carrefour Hypermarkets a další (C-510/16, EU:C:2018:751, bod 25). Viz též stanoviska generální advokátky E. Sharpston ve věci P (C-6/12, EU:C:2013:69, body 22 až 26 a 35) a generálního advokáta N. Wahla ve věci Fallimento Traghetti del Mediterraneo (C-387/17, EU:C:2018:712, body 37 až 41).

12 – Rozsudek ze dne 13. prosince 2018, Rittinger a další (C-492/17, EU:C:2018:1019, bod 43).

13 – Nařízení ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. 2014, L 193, s. 1).

14 – Nařízení ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* v odvětví zemědělství (Úř. věst. 2013, L 352, s. 9).

29. Italská vláda tvrdí, že čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 musí být považován za slučitelný s články 107 a 108 SFEU. Podle italské vlády tato právní úprava splňuje podmínky stanovené v článku 26 nařízení č. 702/2014, a je tedy vyňata z oznamovací povinnosti stanovené v čl. 108 odst. 3 SFEU. Tato právní úprava by měla být považována za slučitelnou s vnitřním trhem vzhledem ke zjištění Komise formulovanému v rozhodnutí z roku 2002, že obdobná opatření spadají do působnosti čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU. Toto zjištění by mělo být potvrzeno i ve vztahu k čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005.

30. Komise se nijak nevyjadřuje k meritu druhé otázky, kterou považuje za nepřipustnou.

31. Jsem toho názoru, že opatření posuzovaná v rozhodnutí z roku 2002 představují existující podporu, ale že čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 představuje změnu těchto opatření, která není čistě formálního či administrativního charakteru, v důsledku čehož musí být tato podpora považována za podporu novou a jako taková musí být před provedením oznámena.

32. Jak bylo uvedeno v bodě 23 výše, je nesporné, že klasifikace opatření státní podpory jako existující podpory, nebo naopak jako nové podpory má významné důsledky, pokud jde o procesní zacházení s podporou.

33. Podle čl. 108 odst. 3 SFEU musí být nová podpora ještě před provedením oznámena Komisi a Komisí schválena. Nová podpora poskytnutá bez schválení Komisí je protiprávní. V takovém případě je Komise povinna přezkoumat, zda je dotčená podpora slučitelná s vnitřním trhem, a pokud zjistí, že tomu tak není, musí nařídit její navrácení, ledaže by to bylo v rozporu s obecnými zásadami unijního práva¹⁵. Vnitrostátním soudům přísluší, aby z porušení čl. 108 odst. 3 SFEU vyvodily v souladu s vnitrostátním právem všechny důsledky, jak pokud jde o platnost aktů týkajících se provedení opatření podpory, tak i o vymáhání finančních podpor poskytnutých v rozporu s tímto ustanovením¹⁶.

34. Pokud jde o existující podpory, z čl. 108 odst. 1 SFEU vyplývá, že pokud Komise dospěje k názoru, že existující režim podpory není nebo již není slučitelný s vnitřním trhem, vydá doporučení navrhuující dotyčnému členskému státu vhodná opatření, jako například změnu nebo zrušení dotyčného režimu podpory. Pokud dotyčný členský stát opatření přijme, je svým přijetím provést vhodná opatření vázán. Pokud dotyčný členský stát navrhovaná opatření nepřijme, může Komise zahájit formální vyšetřovací řízení¹⁷. Z toho vyplývá, že existující podpory nemusí být oznámeny a mohou být právoplatně prováděny, dokud Komise nekonstatuje jejich neslučitelnost s vnitřním trhem¹⁸.

35. Pojem „existující podpora“ je sice v čl. 108 odst. 1 SFEU zmíněn, není zde ale definován. Je proto nezbytné pomoci si definicemi obsaženými v sekundární právní úpravě, zejména v nařízení č. 659/1999.

15 – Viz čl. 1 písm. f) a čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999.

16 – Rozsudky ze dne 11. listopadu 2015, Klausner Holz Niedersachsen (C-505/14, EU:C:2015:742, body 24, 26 a 46); ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, body 89, 92 a 95); a ze dne 19. prosince 2019, Arriva Italia a další (C-385/18, EU:C:2019:1121, body 84, 87 a 88).

17 – Viz články 17 až 19 nařízení č. 659/1999.

18 – Viz judikatura uvedená výše v poznámce pod čarou 11.

36. Podle čl. 1 písm. b) nařízení č. 659/1999 je existující podporou zejména „schválená podpora“, což znamená „režimy podpory a jednotlivé podpory schválené Komisí nebo Radou“ [bod ii) tohoto ustanovení]¹⁹.

37. Článek 1 písm. c) nařízení č. 659/1999 definuje „novou podporu“ tak, že je jí „každá podpora [...], která není existující podporou, včetně změn existující podpory“. Změny existující podpory jsou definovány v čl. 4 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 794/2004²⁰ jako „jakákoli změna kromě úprav čistě formálního či administrativního charakteru, která nemůže ovlivnit hodnocení slučitelnosti opatření [s vnitřním] trhem“.

38. Článek 4 odst. 1 druhá věta nařízení č. 794/2004 upřesňuje, že „[z]výšení původního rozpočtu stávajícího režimu podpor maximálně o 20 % se však nepovažuje za změnu stávající podpory“. Podle čl. 4 odst. 2 tohoto nařízení zvýšení rozpočtu povoleného režimu podpor přesahující 20 % představují změny, které musí být oznámeny Komisi.

39. Podle judikatury se následující opatření považují za změny existující podpory, které nejsou čistě formálního či administrativního charakteru, a představují tudíž novou podporu: rozšíření (nebo omezení) okruhu příjemců povoleného režimu podpor; prodloužení doby trvání tohoto režimu; nebo (s výhradou prahové hodnoty 20 % uvedené v předchozím bodě) zvýšení rozpočtu tohoto režimu²¹.

40. Pokud jde o příjemce povoleného režimu podpor, považoval Soudní dvůr za novou podporu: změnu kritérií použitých k určení osob, které mají nárok na vrácení energetické daně (dříve pouze podniky, které se zabývají výrobou hmotných statků, poté i podniky poskytující služby)²²; rozšíření působnosti existujícího režimu úlev na sociálních příspěvcích stanovených pro Mezzogiorno (Itálie) na podniky usazené v Benátkách a Chioggia (Itálie)²³ a omezení osobní působnosti daňového režimu vztahujícího se na profesionální sportovní kluby (dříve jakýkoliv takový klub, později pouze čtyři profesionální sportovní kluby, které v předcházejících hospodářských letech vykázaly kladný hospodářský výsledek)²⁴.

19 – S ohledem na důraz předkládajícího soudu na rozhodnutí z roku 2002 se omezím na posouzení toho, zda čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 představuje existující podporu ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999. Nebudu tedy zkoumat, zda tato právní úprava spadá pod bod iv) tohoto ustanovení, podle kterého se podpora „považuje za existující“ po uplynutí promlčecí lhůty v délce 10 let stanovené pro její navrácení vymáhané Komisí, jak stanoví článek 15 téhož nařízení. Otázka, zda lze na jakoukoli náhradu, která byla případně vyplacena AU, nahlížet tak, že se „považuje za existující“, nebyla totiž uvedena v odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ani ve vyjádření účastníků řízení. Kromě toho a bez ohledu na rozsah působnosti, který je třeba přiznat článku 15 nařízení č. 659/1999, je-li uplatňován před vnitrostátními soudy (v tomto ohledu viz rozsudky ze dne 26. dubna 2018, ANGEDI, C-233/16, EU:C:2018:280, bod 80; ze dne 23. ledna 2019, Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-387/17, EU:C:2019:51, bod 62; a ze dne 30. dubna 2002, Government of Gibraltar v. Komise, T-195/01 a T-207/01, EU:T:2002:111, bod 130), totiž informace obsažené ve spise nejsou dostatečné pro účely určení, zda tato lhůta v projednávané věci uplynula (viz poznámka pod čarou 49 níže).

20 – Nařízení ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 140, s. 1; Zvl. vyd. 08/04, s. 3).

21 – Pokud jde o porušení podmínky spjaté s prohlášením Komise o slučitelnosti (a sice požadavku, aby žádost o podporu na investiční projekt předcházela zahájení prací), viz též rozsudek ze dne 13. června 2013, HGA a další v. Komise (C-630/11 P až C-633/11 P, EU:C:2013:387, body 93 až 95).

22 – Rozsudek ze dne 14. listopadu 2019, Dilly's Wellnesshotel (C-585/17, EU:C:2019:969, body 51 a 61). Viz též rozsudek ze dne 18. července 2013, P (C-6/12, EU:C:2013:525, bod 47).

23 – Rozsudek ze dne 28. listopadu 2008, Hotel Cipriani a další v. Komise (T-254/00, T-270/00 a T-277/00, EU:T:2008:537, body 361 a 362), potvrzený v řízení o kasačním oprávněm prostředku rozsudkem ze dne 9. června 2011, Comitato Venezia vuole vivere a další v. Komise (C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368).

24 – Rozsudek ze dne 26. února 2019, Athletic Club v. Komise (T-679/16, nezveřejněný, EU:T:2019:112, body 98 až 102). Důvodem, proč bylo toto omezení osobní působnosti existujícího režimu podpor považováno za změnu, která nebyla čistě formálního či administrativního charakteru, bylo to, že jím bylo zavedeno daňové rozlišení v rámci odvětví profesionálního sportu. Toto rozlišení mohlo mít dopad na posouzení slučitelnosti této podpory s vnitřním trhem, jelikož brání tomu, aby se španělská vláda přesvědčivě dovolávala účelu podpory sportu.

41. Pokud jde o prodloužení doby trvání povoleného režimu podpory, lze odkázat například na rozsudek ze dne 9. září 2009, *Diputación Foral de Álava a další v. Komise* (T-227/01 až T-229/01, T-265/01, T-266/01 a T-270/01, EU:T:2009:315, body 232 až 234), potvrzený v řízení o kasačním opravném prostředku²⁵, v němž Tribunál považoval změnu zaprvé doby trvání existujících slev na dani, zadruhé podmínek pro jejich přiznání (a tedy i okruhu příjemců) a zatřetí základu daně a procentního podílu těchto slev na dani za změnu, která představuje novou podporu. Podobně považoval Soudní dvůr za novou podporu prodloužení uplatňování preferenční sazby za dodávky elektřiny o 14 měsíců na základě předběžného opatření vnitrostátního soudu²⁶.

42. Pokud jde o navýšení rozpočtu povoleného režimu podpory, je třeba připomenout, že podle judikatury není pojem „původní rozpočet režimu podpory“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 nařízení č. 794/2004 omezen na skutečně vyplacenou částku podpory. Uvedený pojem je naopak potřeba vykládat tak, že se týká rozpočtových prostředků, tedy částek, kterými disponuje orgán pověřený poskytováním dotčených podpory za účelem jejich poskytování, jak byly členským státem oznámeny Komisi a jak je Komise schválila²⁷.

43. Soudní dvůr tak považoval za změny, které nebyly čistě formálního či administrativního charakteru, následující opatření: navýšení rozpočtu schváleného režimu podpory o více než 50 % (společně s prodloužením tohoto režimu o dva roky)²⁸; zvýšení rozpočtu oznámeného ve vztahu ke schválenému režimu podpory, který činil 10 milionů eur, o dodatečnou částku 10 milionů eur²⁹; a zvýšení výnosu daní financujících několik režimů podpory oproti odhadům oznámeným Komisi (s výjimkou případu, kdy toto zvýšení nedosáhlo prahové hodnoty 20 % stanovené v čl. 4 odst. 1 nařízení č. 794/2004)³⁰. Naproti tomu změna režimu financování veřejnoprávního vysílání členského státu, která spočívá v nahrazení audiovizuálního poplatku vztaheného k držbě přijímacího zařízení audiovizuálním příspěvkem vztaheným k užívání obydlí nebo provozovny, nebyla považována za změnu existující podpory. Soudní dvůr konstatoval, že nahrazení audiovizuálního poplatku audiovizuálním příspěvkem nevedlo k podstatnému zvýšení vyrovnávací platby, kterou obdrží veřejnoprávní vysílací organizace³¹.

44. Jak je uvedeno v bodě 11 výše, v projednávané věci se Komise rozhodnutím z roku 2002 rozhodla nevznést námitky proti článku 11 regionálního zákona Sicílie č. 40/1997 ani článku 7 regionálního zákona Sicílie č. 22/1999 (dále jen „opatření z let 1997 a 1999“).

45. Považuji za nutné vysvětlit, že účelem opatření z let 1997 a 1999 bylo financovat náhradu stanovenou v článku 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989. Dotčená opatření na toto ustanovení výslovně odkazují. Článek 11 regionálního zákona Sicílie č. 40/1997 povolil výdaje ve výši 16 miliard italských lir (ITL) na zaplacení náhrady, která měla být vyplacena za zvířata poražená v letech 1993,

25 – Rozsudkem ze dne 28. července 2011, *Diputación Foral de Vizcaya a další v. Komise* (C-471/09 P až C-473/09 P, nezveřejněný, EU:C:2011:521).

26 – Rozsudek ze dne 26. října 2016, *DEI v. Komise* (C-590/14 P, EU:C:2016:797, body 58 a 59). Viz též rozsudky ze dne 4. prosince 2013, *Komise v. Rada* (C-111/10, EU:C:2013:785, bod 58), a ze dne 20. března 2014, *Rousse Industry v. Komise* (C-271/13 P, nezveřejněný, EU:C:2014:175, body 30 až 39).

27 – Rozsudek ze dne 20. září 2018, *Carrefour Hypermarchés a další* (C-510/16, EU:C:2018:751, bod 34).

28 – Rozsudek ze dne 20. května 2010, *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291, bod 47).

29 – Rozsudek ze dne 3. února 2011, *Cantiere navale De Poli v. Komise* (T-584/08, EU:T:2011:26, bod 65), potvrzený v řízení o kasačním opravném prostředku usnesením ze dne 22. března 2012, *Cantiere navale De Poli v. Komise* (C-167/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:164).

30 – Rozsudek ze dne 20. září 2018, *Carrefour Hypermarchés a další* (C-510/16, EU:C:2018:751, body 39 až 41, 50 a 53).

31 – Rozsudek ze dne 13. prosince 2018, *Rittinger a další* (C-492/17, EU:C:2018:1019, body 63 až 67). Pokud jde o opatření, která nebyla považována za existující podpory, je třeba odkázat také na rozsudky ze dne 9. srpna 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311, body 28, 29 a 35), který se týkal rozšíření rozsahu činností veřejnoprávní instituce, která byla příjemcem podpory; a ze dne 17. června 1999, *Piaggio* (C-295/97, EU:C:1999:313, body 45 až 47), v němž Soudní dvůr rozhodl, že pouhá skutečnost, že Komise po relativně dlouhou dobu nezačala vyšetřování týkající se určitého státního opatření, nemůže sama o sobě tomuto opatření propůjčit objektivní povahu existující podpory.

1994, 1995, 1996 a 1997³². Článek 7 regionálního zákona Sicílie č. 22/1999 povolil dodatečné výdaje ve výši 20 miliard ITL pro tentýž účel³³. Zdůrazňuji, že – na základě písemností ve spise – se opatření z let 1997 a 1999 podle všeho žádným způsobem nedotkla práva na náhradu ani vlastností této náhrady, jak jsou definovány v článku 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989.

46. V rozhodnutí z roku 2002 dospěla Komise k závěru, že opatření z let 1997 a 1999 představují státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Tyto podpory jsou však slučitelné s vnitřním trhem, neboť splňují čtyři podmínky stanovené v bodech 11.4.2 až 11.4.5 pokynů Společenství ke státní podpoře v odvětví zemědělství³⁴. Zaprvé, podle rozhodnutí z roku 2002 italské orgány uvedly, že orgány veřejné moci byly znepokojeny chorobami, které byly předmětem opatření z let 1997 a 1999, a sice tuberkulózou, brucelózou a leukózou, a že tato opatření byla součástí vnitrostátního referenčního normativního rámce zaměřeného na prevenci, tlumení a eradikaci těchto chorob. Zadruhé rozhodnutí z roku 2002 uvádí, že podle italských orgánů měla obě opatření z let 1997 a 1999 sloužit prevenci i usilovat o vyrovnání. Zatřetí z tohoto rozhodnutí vyplývá, opět dle názoru italských orgánů, že opatření z let 1997 a 1999 byla slučitelná s cíli a ustanoveními veterinárních předpisů EU. Začtvrté podle rozhodnutí z roku 2002 italské orgány zdůraznily, že podpora poskytnutá na základě opatření z let 1997 a 1999 pokryje 50 % škod vzniklých chovatelům, přičemž dalších 30 % (v případě skotu) nebo 50 % (v případě ovcí a koz) bude pokryto náhradou poskytnutou na základě vnitrostátních opatření jiných než regionálních. V důsledku toho bude pokryto 80 % škod vzniklých vlastníkům skotu a 100 % škod vzniklých vlastníkům ovcí a škod. Rozhodnutí z roku 2002 dále uvádí, že podle italských orgánů by jakékoli riziko nadměrné kompenzace vzniklo pouze u starších zvířat bez velké genetické hodnoty. Komise v tomto ohledu uvedla, že určitá míra nadměrné kompenzace je v individuálních případech přijatelná, pokud tato nadměrná kompenzace vznikne v důsledku požadavků zjednodušení administrativy, kdy je nutno zpracovat tisíce individuálních žádostí.

47. Komise tak sice vyjádřila politování nad tím, že opatření z let 1997 a 1999 byla provedena v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU³⁵, nicméně dospěla k závěru, že tato opatření spadají do působnosti čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU, a tudíž jsou slučitelná s vnitřním trhem.

48. Z toho vyplývá, že opatření z let 1997 a 1999 musí být považována za povolený režim podpor, a tudíž za existující podpory ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999.

49. Je tedy nutno přezkoumat, zda čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 představuje změnu opatření z let 1997 a 1999, která není čistě formálního či administrativního charakteru ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení č. 659/1999 a čl. 4 odst. 1 nařízení č. 794/2004.

50. Je třeba připomenout, že podle judikatury platí, že jako odchylka od obecné zásady neslučitelnosti státních podpor s vnitřním trhem uvedené v čl. 107 odst. 1 SFEU musí být rozhodnutí Komise povolující režim podpor předmětem striktního výkladu³⁶.

51. Podle mého názoru představuje čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 změnu režimu podpor povoleného rozhodnutím z roku 2002, která není čistě formálního či administrativního charakteru.

32 – Článek 11 regionálního zákona Sicílie č. 40/1997 stanoví, že „k dosažení cílů uvedených v článku 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989, ve znění pozdějších změn a doplňků, jsou povoleny výdaje ve výši 16 miliard ITL na úhradu částek, které má místní veřejnoprávní zdravotnický subjekt na Sicílii zaplatit vlastníkům zvířat poražených z důvodu tuberkulózy, brucelózy, leukózy a jiných infekčních chorob v letech 1993, 1994, 1995, 1996 a 1994, jakož i na náhradu za stejné období veterinářům vykonávajícím činnost jako svobodné povolání zapojených do sanační činnosti“.

33 – Článek 7 regionálního zákona Sicílie č. 22/1999 povolil „pro rozpočtový rok 1999 výdaje ve výši 20 miliard ITL na účely uvedené v článku 11 regionálního zákona Sicílie č. 40/1997“.

34 – Viz poznámka pod čarou 8 výše.

35 – Článek 11 regionálního zákona Sicílie č. 40/1997 byl oznámen Komisi před přijetím tohoto předpisu, ale nabyl účinnosti dříve, než bylo vydáno rozhodnutí z roku 2002.

36 – Rozsudek ze dne 20. září 2018, Carrefour Hypermarchés a další (C-510/16, EU:C:2018:751, bod 37).

52. Cílem čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 je totiž financovat náhradu stanovenou v článku 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989, na který prvně uvedené ustanovení výslovně odkazuje. Za tímto účelem čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 povoluje výdaje ve výši 20 milionů EUR na zvířata poražená v letech 2000 až 2006. S výhradou ověření předkládajícím soudem a obdobně, jako je tomu v případě opatření z let 1997 a 1999³⁷, ani čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 podle všeho nemá žádný dopad na nárok na dotčenou náhradu ani na její vlastnosti.

53. Z toho vyplývá, že účelem čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 je jednak upravit rozšíření dotčené náhrady (náležející vlastníkům zvířat poražených v letech 2000 až 2006; zatímco opatření z let 1997 a 1999 se vztahovala pouze na zvířata poražená v letech 1993 až 1997), a jednak zvýšit rozpočet této náhrady (o 20 milionů eur; zatímco opatření z roku 1997 a 1999 povolovala výdaje ve výši 36 miliard ITL, tedy přibližně 18 592 448 eur)³⁸.

54. Navýšení rozpočtu tohoto režimu podpor, jak je vyjádřeno v rozhodnutí z roku 2002, tedy patrně vysoce převyšuje prahovou hodnotu 20 % stanovenou v čl. 4 odst. 1 a 2 nařízení č. 794/2004³⁹. Toto zjištění samozřejmě podléhá ověření předkládajícím soudem. Pokud by předkládající soud potvrdil, že toto zvýšení překračuje hranici 20 %, vyplývalo by z toho, že čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 nepředstavuje změnu režimu schváleného v rozhodnutí z roku 2002, která by byla čistě formálního či administrativního charakteru. Tím spíše, že navýšení rozpočtu existujícího režimu podpor je spojeno s prodloužením tohoto režimu o šest let. To vyplývá rovněž z judikatury uvedené v bodech 41 až 43 výše.

55. Kromě toho bych chtěl uvést, že opatření obdobná čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 a opatřením z let 1997 a 1999, tedy opatření určená k financování náhrady stanovené v článku 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989, byla oznámena Komisi, která se rozhodla nevznášet vůči nim námitky. Podle informací obsažených v rozhodnutí z roku 2002⁴⁰ – potvrzených italskou vládou v odpovědi na organizační procesní opatření – tomu tak bylo jednak v případě regionálního zákona Sicílie č. 5/1993⁴¹, který povolil výdaje ve výši 10 miliard ITL (přibližně 5 milionů eur) a který byl schválen rozhodnutím ze dne 2. dubna 1993⁴², a jednak v případě regionálního zákona Sicílie

37 – Viz bod 45 výše.

38 – Převod na eura odpovídá výpočtu Komise v rozhodnutí z roku 2002 (viz s. 4 tohoto rozhodnutí).

39 – To platí i v případě zohlednění možnosti, zmíněné v rozhodnutí z roku 2002 (viz s. 4 tohoto rozhodnutí), že mohou být poskytnuty dodatečné podpory ve výši 17 637 516 000 ITL za rok 1996 (přibližně 9 109 017 eur) a 19 898 146 000 ITL (přibližně 10 276 535 eur) za rok 1997.

40 – Viz s. 3 a poznámka pod čarou 2 rozhodnutí z roku 2002.

41 – Legge Regione Sicilia 5 gennaio 1993, n. 5 – Rifinanziamento dell'articolo 1 della legge regionale 5 giugno 1989, n. 12 relativa a „Interventi per favorire il risanamento ed il reintegro degli allevamenti zootecnici colpiti dalla tubercolosi, dalla brucellosi e da altre malattie infettive e diffusive e contributi alle associazioni degli allevatori“ [regionální zákon Sicílie č. 5 ze dne 5. ledna 1993, refinancování článku 1 (regionálního zákona Sicílie č. 12/1989)] (dále jen „regionální zákon Sicílie č. 5/1993“). Článek 1 odst. 1 regionálního zákona Sicílie č. 5/1993 stanoví, že „k dosažení cílů uvedených v článku 1 [regionálního zákona Sicílie č. 12/1989] jsou povoleny výdaje ve výši 9 miliard ITL pro rozpočtový rok 1992 a 1 miliarda ITL pro rozpočtový rok 1993 na úhradu částek náležejících vlastníkům zvířat poražených v letech 1990, 1991 a 1992 z důvodu tuberkulózy, brucelózy nebo jiných infekčních chorob, jakož i na náhradu veterinářům vykonávajícím činnost jako svobodné povolání zapojených do sanační činnosti“.

42 – Rozhodnutí Komise ze dne 2. dubna 1993 o státních podporách č. 125/93 – Itálie (Sicílie) – Změna existující podpory (č. 149/89) prostřednictvím opatření o refinancování. Dezinfekce nakaženého skotu a ovcí (Úř. věst. 1993, C 183, s. 7). Převod na eura je převzat z tohoto rozhodnutí.

č. 28/1995⁴³, který povolil výdaje ve výši 16 miliard ITL (přibližně 9,7 milionu eur) a který byl schválen rozhodnutím ze dne 15. září 1995⁴⁴. To podporuje můj závěr, podle kterého čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 představuje, stejně jako jiná opatření upravující financování, novou podporu, která musí být ještě před provedením oznámena Komisi.

56. Chtěl bych rovněž uvést, že samotný článek 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989, který je podle všeho hmotněprávní normou upravující dotčenou náhradu⁴⁵, byl předmětem rozhodnutí Komise nevznášet námitky (dále jen „rozhodnutí z roku 1989“)⁴⁶. V tomto ohledu zdůrazňuji, že otázka, zda čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 musí být považován za změnu existující podpory čistě formálního či administrativního charakteru, musí být posuzována s ohledem na rozhodnutí z roku 2002, a nikoli s ohledem na rozhodnutí z roku 1989. Tato změna se totiž týká zejména rozpočtu povoleného režimu podpor, který byl několikrát navýšen, přičemž poslední navýšení je předmětem schválení uděleného rozhodnutím z roku 2002.

57. Z toho vyvozují, že takové vnitrostátní opatření, jako je čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005, jehož jediným účelem je navýšení rozpočtu povoleného režimu podpor a stanovení prodloužení tohoto režimu o šest let, představuje změnu existující podpory ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení č. 659/1999, ledaže toto navýšení nedosáhne prahové hodnoty 20 % stanovené v čl. 4 odst. 1 druhé větě nařízení č. 794/2004, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

58. Z toho vyplývá, že čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 měl být v souladu s čl. 108 odst. 3 SFEU ještě před provedením oznámen Komisi a Komisí schválen.

59. Je nesporné, že čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 Komisi oznámen nebyl.

60. Jak je však uvedeno v bodě 27 výše, čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 by byl vyňat z oznamovací povinnosti, pokud by se na něj, jak tvrdí italská vláda, vztahovala bloková výjimka stanovená nařízením č. 702/2014, nebo pokud by, jak tvrdí Komise, představoval podporu *de minimis* ve smyslu nařízení č. 1408/2013. Nyní posoudím, zda tomu tak skutečně je.

2. Je čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 vyňat z oznamovací povinnosti podle nařízení č. 702/2014 nebo podle nařízení č. 1408/2013?

61. Poukazují na skutečnost, že italská vláda ve svém vyjádření uvedla, že čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 spadá do působnosti nařízení č. 702/2014. Podle jejího názoru je toto nařízení na projednávanou věc použitelné *ratione temporis* z důvodu článku 51 tohoto nařízení, a jak je uvedeno v bodě 29 výše, čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 splňuje podmínky stanovené v článku 26 nařízení č. 702/2014.

43 – Legge Regione Sicilia 4 aprile 1995, n. 28 – Norme per favorire il risanamento e il reintegro degli allevamenti zootecnici colpiti da malattie infettive. Istituzione dell'anagrafe zootecnica. Norme per l'Ente di sviluppo agricolo e per il settore agricolo. Modifiche alla legge regionale 25 marzo 1986, n. 13 (regionální zákon Sicílie č. 28 ze dne 4. dubna 1995, o stanovení opatření na podporu sanace a obnovy chovů živočišné výroby postižených infekčními chorobami, zavedení rejstříku hospodářských zvířat, stanovení opatření ve prospěch Agentury pro rozvoj zemědělství a odvětví zemědělství a o změně regionálního zákona č. 13 ze dne 25. března 1986, dále jen „regionální zákon Sicílie č. 28/1995“). Článek 1 odst. 1 regionálního zákona Sicílie č. 28/1995 stanoví, že „k dosažení cílů uvedených v článku 1 [regionálního zákona Sicílie č. 12/1989] jsou povoleny výdaje ve výši 16 miliard ITL pro rozpočtový rok 1995 na úhradu částek náležejících vlastníkům zvířat, která byla nebo mají být poražena v letech 1993, 1994 a 1995, z důvodu tuberkulózy, brucelózy nebo jiných infekčních chorob, i na náhradu veterinářům vykonávajícím činnost jako svobodné povolání zapojených do sanační činnosti“.

44 – Rozhodnutí Komise ze dne 15. září 1995 o státních podporách N 485/A/95 – Itálie (Sicílie) – Články 1, 2 a 8 regionálního zákona č. 28/95 (Úř. věst. 1997, C 216, s. 26). Převod na eura je převzat z tohoto rozhodnutí.

45 – Jak je uvedeno v bodech 45 a 53 výše, čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 a článek 11 regionálního zákona Sicílie č. 40/1997 výslovně odkazují na článek 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989, nemění ale právo na náhradu, ani vlastnosti této náhrady (jak stanoví článek 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989).

46 – Rozhodnutí Komise ze dne 14. července 1989 o státních podporách N 149/89 – Itálie (Sicílie) – Opatření na zlepšení stavu stád nakažených tuberkulózou a brucelózou (viz devatenáctá zpráva Komise o politice hospodářské soutěže, zveřejněná v roce 1990, s. 297).

62. Cestou organizačních procesních opatření se Soudní dvůr dotázal zúčastněných uvedených v článku 23 statutu Soudního dvora, zda je nařízení č. 702/2014 na projednávanou věc použitelné *ratione temporis* a zda čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 splňuje podmínky článku 26 tohoto nařízení.

63. V odpovědi na tyto otázky ASPC uvedl, že čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 nespadá do působnosti nařízení č. 702/2014, jak je definována v článku 1 tohoto nařízení. Podle ASPC tato regionální právní úprava každopádně nesplňuje podmínky stanovené v článku 26 nařízení č. 702/2014.

64. Italská vláda zopakovala své stanovisko shrnuté v bodě 61 výše.

65. Komise uvedla, že nařízení č. 702/2014 je použitelné *ratione temporis*, ale že je nepravděpodobné, že by čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 splňoval podmínky stanovené v článku 26 tohoto nařízení.

66. Vzhledem k omezenému množství informací obsažených ve spise nejsem schopen určit, zda jsou podmínky stanovené v nařízení č. 702/2014 v projednávané věci splněny. Pokusím se nicméně poskytnout předkládajícímu soudu určitá vodítka.

67. Zaprvé, jak tvrdí italská vláda a Komise, nařízení č. 702/2014 je podle všeho na projednávanou věc použitelné *ratione temporis*.

68. Nařízení č. 702/2014 vstoupilo v platnost dne 1. července 2014⁴⁷, tedy s vysokou pravděpodobností⁴⁸ poté, co byla dotčená náhrada vyplacena AU⁴⁹.

69. Článek 51 odst. 1 nařízení č. 702/2014 však stanoví, že se toto nařízení použije na „jednotlivou podporu poskytnutou před [jeho] vstupem [...] v platnost“, pokud tato jednotlivá podpora splňuje podmínky stanovené v tomto nařízení.

70. Pokud tedy tyto podmínky splněny byly, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, je toto nařízení na projednávanou věc použitelné⁵⁰.

71. Zadruhé je třeba připomenout, že podle článku 3 nařízení č. 702/2014 je jednotlivá podpora poskytnutá na základě režimů podpory slučitelná s vnitřním trhem a je vyňata z oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 SFEU, pokud splňuje podmínky stanovené v kapitole I i specifické podmínky stanovené pro danou kategorii podpory v kapitole III tohoto nařízení.

47 – Viz článek 52 nařízení č. 702/2014.

48 – Ze spisu nevyplyvá, kdy přesně byla dotčená náhrada AU vyplacena – ani, jak uvádí Komise, zda vůbec vyplacena byla. Budu však vycházet z předpokladu, že tato náhrada AU vyplacena byla, jelikož v případě, že by náhrada vyplacena nebyla, nebyla by AU přiznána žádná státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Podle judikatury totiž v *případě víceletého režimu*, jako je čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005, je podpora považována za poskytnutou příjemci teprve v okamžiku, kdy je mu skutečně poskytnuta – nikoli v okamžiku, kdy je přijat onen víceletý režim podpory (viz rozsudek ze dne 8. prosince 2011, *France Télécom v. Komise*, C-81/10 P, EU:C:2011:811, bod 82; usnesení ze dne 5. října 2016, *Diputación Foral de Bizkaia v. Komise*, C-426/15 P, nezveřejněné, EU:C:2016:757, body 29 a 30; rozsudky ze dne 28. října 2020, *INAIL*, C-608/19, EU:C:2020:865, bod 34, a ze dne 29. listopadu 2018, *ARFEA v. Komise*, T-720/16, nezveřejněný, EU:T:2018:853, body 171 až 187).

49 – Dotčená náhrada totiž mohla být vyplacena AU nejdříve v roce 2008, jelikož v roce 2008 vyhověl Giudice unico del Tribunale di Catania (samosoudce okresního soudu v Katánii, Itálie) návrhu AU na vydání platebního rozkazu, kterým bylo ASPC uloženo vyplacení dotčené náhrady (viz bod 8 výše).

50 – Obdobně viz rozsudek ze dne 14. listopadu 2019, *Dilly's Wellnesshotel* (C-585/17, EU:C:2019:969, body 76 a 77). Tento rozsudek se týká čl. 58 odst. 1 nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. 2014, L 187, s. 1), který stejně jako čl. 51 odst. 1 nařízení č. 702/2014 stanoví, že „[t]oto nařízení se použije na jednotlivou podporu poskytnutou před jeho vstupem v platnost, pokud tato podpora splňuje veškeré podmínky stanovené v tomto nařízení [...]“.

72. Pokud jde o podmínky stanovené v kapitole I nařízení č. 702/2014, poukazují zejména na to, že se podle všeho neuplatní žádná z prahových hodnot oznamovací povinnosti uvedených v článku 4 tohoto nařízení; dotčená náhrada splňuje požadavek transparentnosti, neboť se jedná o dotaci [viz čl. 5 odst. 2 písm. a)]; a v rozsahu, v němž směřuje k náhradě škody vzniklé majitelům poražených zvířat, není vyžadován žádný důkaz o existenci motivačního účinku [viz čl. 6 odst. 5 písm. d)].

73. Pokud jde o podmínky stanovené v kapitole III nařízení č. 702/2014, příslušná kategorie podpory je kategorií vymezenou v článku 26 tohoto nařízení, který se týká zejména podpor na náklady na prevenci, tlumení a eradikaci chorob zvířat a na náhradu škody způsobené těmito chorobami.

74. Zprvče italská vláda v tomto ohledu uvádí, že čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 je součástí vnitrostátního programu prevence, tlumení nebo eradikace dotčených chorob zvířat, jak požaduje čl. 26 odst. 2 nařízení č. 702/2014. Poukazují na skutečnost, že článek 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989, rozhodnutí z roku 2002 i odpověď ASPC na písemné otázky Soudního dvora odkazují na jinou náhradu, která je zakotvena ve vnitrostátní právní úpravě – jiné než regionální – a která dotčenou náhradu doplňuje⁵¹.

75. Zadruhé choroby zvířat, za které se náhrada poskytuje dle čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005, a sice tuberkulóza a leukóza (pokud jde o skot) a brucelóza (pokud jde o skot, ovce a kozy), jsou uvedeny na seznamu chorob zvířat, který sestavuje Světová organizace pro zdraví zvířat⁵², jak vyžaduje čl. 26 odst. 4 nařízení č. 702/2014.

76. Zatřetí Komise tvrdí, že podmínka stanovená v čl. 26 odst. 6 nařízení č. 702/2014, podle které musí být podpora vyplacena ve lhůtě čtyř let ode dne vzniku nákladů nebo ztrát způsobených chorobou zvířat, není v projednávané věci splněna. V tomto ohledu podotýkám, že dotčená náhrada byla AU pravděpodobně vyplacena nejdříve v roce 2008⁵³ a že podle vyjádření ASPC se tato náhrada týkala zvířat poražených v roce 2003 a později. Pokud by tomu tak bylo, byla možná přinejmenším část dotčené náhrady AU vyplacena v rozporu s čl. 26 odst. 6 nařízení č. 702/2014. To opět přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

77. Začtvrté ASPC tvrdí, že dotčená náhrada nesplňuje podmínku stanovenou v čl. 26 odst. 7 a 8 nařízení č. 702/2014, jelikož spíše než aby pokrývala způsobitelné náklady, tak jak jsou v těchto ustanoveních specifikovány, má za cíl pouze nahradit chovatelům utrpěnou škodu. Mimoto podle ASPC výpočet dotčené náhrady prováděný v závislosti na druhu, pohlaví a stáří zvířat nesplňuje podmínku stanovenou v čl. 26 odst. 9 téhož nařízení, který vyžaduje, aby bylo odškodnění vypočteno pouze na základě tržní hodnoty poražených zvířat.

78. Argumentace ASPC není podle mého názoru přesvědčivá. Bez ohledu na tvrzení italské vlády, podle kterého může dotčená náhrada sloužit prevenci i usilovat o vyrovnání, bych chtěl uvést, že je přípustné, aby jediným účelem podpory ve smyslu článku 26 nařízení č. 702/2014 byla náhrada škody chovatelům za porážku zvířat. Toto ustanovení se totiž podle jeho prvního pododstavce vztahuje nejen na podpory pro malé a střední podniky „na náklady na prevenci, tlumení a eradikaci“ chorob zvířat, ale též na podpory „na odškodnění těchto podniků za ztráty způsobené těmito chorobami zvířat“⁵⁴. Kromě toho se domnívám, že se sedmý, osmý a devátý odstavce článku 26 nařízení č. 702/2014 vztahují na odlišná opatření. Zatímco čl. 26 odst. 7 se týká „preventivních opatření“, čl. 26 odst. 8 se týká „opatření pro eradikaci“ a čl. 26 odst. 9 se použije na „podpory na náhradu škod způsobených chorobami zvířat“. Pokud by tedy jediným účelem čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie

51 – Zejména článek 1 regionálního zákona Sicílie č. 12/1989 odkazuje na legge 9 giugno 1964, n. 615 – Bonifica sanitaria degli allevamenti dalla tubercolosis e dalla brucellosis (zákon č. 615 ze dne 9. června 1964 o sanaci stád nakažených tuberkulózou a brucelózou), na který odkazuje i ASPC.

52 – Tento seznam je dostupný na internetové stránce Světové organizace pro zdraví zvířat.

53 – Viz poznámka pod čarou 49 výše.

54 – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

č. 19/2005 bylo, jak tvrdí ASPC, odškodnění chovatelů za porážku zvířat, muselo by být odškodnění přiznané na tomto základě vypočítáno v souladu s čl. 26 odst. 9 nařízení č. 702/2014, tedy odkazem na „tržní hodnotu poražených zvířat“ a s tím související „ušlé příjmy“. V takovém případě nelze zohledňovat způsobilé náklady specifikované v čl. 26 odst. 7 a 8, neboť tyto odstavce se použijí na jiné druhy opatření podpory. A konečně, nevidím důvod, proč by, jak tvrdí ASPC, neměly být druh, pohlaví a stáří poražených zvířat považovány za faktory relevantní pro určení jejich tržní hodnoty.

79. Zapáté předkládající soud bude muset ověřit, zda, jak tvrdí ASPC, nedošlo k úřednímu uznání ohniska, jak vyžaduje čl. 26 odst. 10 nařízení č. 702/2014.

80. Zašesté bych chtěl uvést, že v rozhodnutí z roku 2002 Komise prokázala shovívavost, pokud jde o požadavek stanovený v čl. 26 odst. 13 nařízení č. 702/2014⁵⁵, podle kterého podpora poskytnutá na základě článku 26 „a jakékoli další platby obdržené příjemcem“ jsou omezeny na 100 % způsobilých nákladů (v tomto případě 100% tržní hodnoty a souvisejících ušlých příjmů). Jak je uvedeno v bodě 46 výše, Komise v tomto rozhodnutí z důvodů zjednodušení administrativy připustila určitou míru nadměrné kompenzace v individuálních případech.

81. Pokud by tedy předkládající soud dospěl k závěru, že podmínky uvedené v kapitole I a v článku 26 nařízení č. 702/2014 jsou v projednávané věci splněny, znamenalo by to, že italské orgány neporušily čl. 108 odst. 3 SFEU tím, že čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 před jeho provedením neoznámily.

82. Pokud by měl naopak předkládající soud za to, zejména ve světle bodu 76 výše, že tyto podmínky splněny nejsou, znamenalo by to, že dotčená právní úprava byla provedena v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU. Jak je však uvedeno v bodě 60 výše, čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005 by byl navzdory této skutečnosti proveden v souladu s tímto ustanovením, pokud, jak uvedla Komise ve své odpovědi na otázky položené Soudním dvorem, toto ustanovení představuje podporu *de minimis* ve smyslu nařízení č. 1408/2013.

83. V tomto ohledu podotýkám, že i když toto nařízení vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2014⁵⁶, je podle všeho použitelné *ratione temporis* na základě čl. 7 odst. 1 tohoto nařízení. Toto ustanovení, stejně jako čl. 51 odst. 1 nařízení č. 702/2014, stanoví, že nařízení č. 1408/2013 „se vztahuje na podporu poskytnutou před jeho vstupem v platnost, pokud podpora splňuje podmínky stanovené [v tomto nařízení]“. V tomto ohledu lze argumentaci používanou ve vztahu k nařízení č. 702/2014 rovněž uplatnit ve vztahu k nařízení č. 1408/2013⁵⁷.

84. Podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1408/2013 „[m]á se za to, že opatření podpory nesplňují všechna kritéria stanovená v čl. 107 odst. 1 [SFEU], a proto jsou vyňata z oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 [SFEU], jestliže splňují podmínky stanovené v tomto nařízení“.

85. Náhrada přiznaná AU, která činí 11 930,08 EUR, nepřekračuje maximální výši podpory *de minimis* stanovenou v čl. 3 odst. 2 nařízení č. 1408/2013 (za předpokladu, že za tři po sobě jdoucí jednoletá účetní období nebyla AU přiznána další podpora, která by ve spojení s podporou výše uvedenou překročila maximální výši podpory *de minimis*). Předkládajícímu soudu přísluší ověřit, zda kumulovaná výše podpor *de minimis* poskytnutých zemědělským podnikům v Itálii nepřekračuje limit pro členský stát stanovený v čl. 3 odst. 3 a v příloze tohoto nařízení.

55 – Spíše ve vztahu k podobnému požadavku uvedenému v bodě 11.4.5 pokynů Společenství ke státní podpoře v odvětví zemědělství (viz poznámka pod čarou 34 výše), neboť v okamžiku, kdy bylo vydáno rozhodnutí z roku 2002, nebylo nařízení č. 702/2014 přijato.

56 – Viz článek 8 nařízení č. 1408/2013.

57 – Viz body 67 až 69 výše.

86. Z toho vyvozují, že takové vnitrostátní opatření, jako je čl. 25 odst. 16 regionálního zákona Sicílie č. 19/2005, může být vyňato z oznamovací povinnosti stanovené v čl. 108 odst. 3 SFEU, pokud splňuje podmínky stanovené v kapitole I a v článku 26 nařízení č. 702/2014, zejména podmínku stanovenou v čl. 26 odst. 6 tohoto nařízení, aby byla podpora vyplacena ve lhůtě čtyř let ode dne vzniku nákladů nebo ztrát způsobených chorobou zvířat, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu. Takové opatření může být rovněž vyňato z oznamovací povinnosti, pokud splňuje podmínky stanovené v nařízení č. 1408/2013, což rovněž přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

IV. Závěry

87. S ohledem na výše uvedené navrhuji Soudnímu dvoru, aby na druhou otázku položenou Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud, Itálie) odpověděl následovně:

- „1) Vnitrostátní opatření, o jaké se jedná v původním řízení, jehož jediným účelem je navýšit rozpočet povoleného režimu podpor a stanovit prodloužení tohoto režimu o šest let, představuje změnu existující podpory ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU], ledaže toto navýšení nedosáhne prahové hodnoty 20 % stanovené v čl. 4 odst. 1 druhé větě nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU], což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 2) Takové opatření může být vyňato z oznamovací povinnosti stanovené v čl. 108 odst. 3 SFEU za předpokladu, že splňuje podmínky stanovené v kapitole I a v článku 26 nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem, zejména podmínku stanovenou v čl. 26 odst. 6 tohoto nařízení, která požaduje, aby byla podpora vyplacena ve lhůtě čtyř let ode dne vzniku nákladů nebo ztrát způsobených chorobou zvířat, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu. Toto opatření může být rovněž vyňato z oznamovací povinnosti, pokud splňuje podmínky stanovené v nařízení Komise (EU) č. 1408/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* v odvětví zemědělství, což rovněž přísluší ověřit předkládajícímu soudu.“